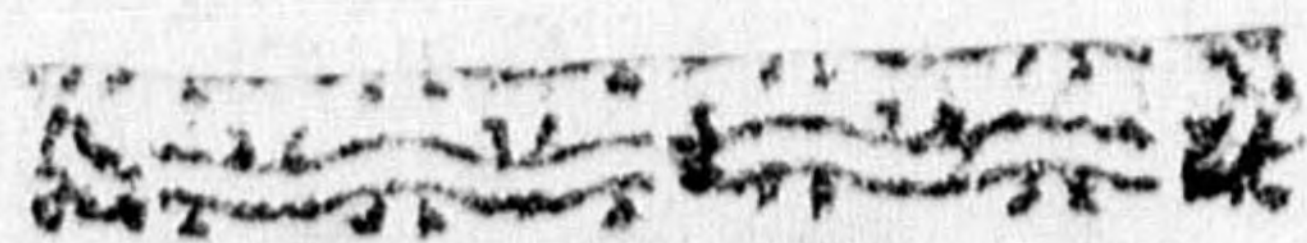

*Minden-féle öszve-szött font elegyes Tudosi-
tások: — (csak rövid hangon.)*

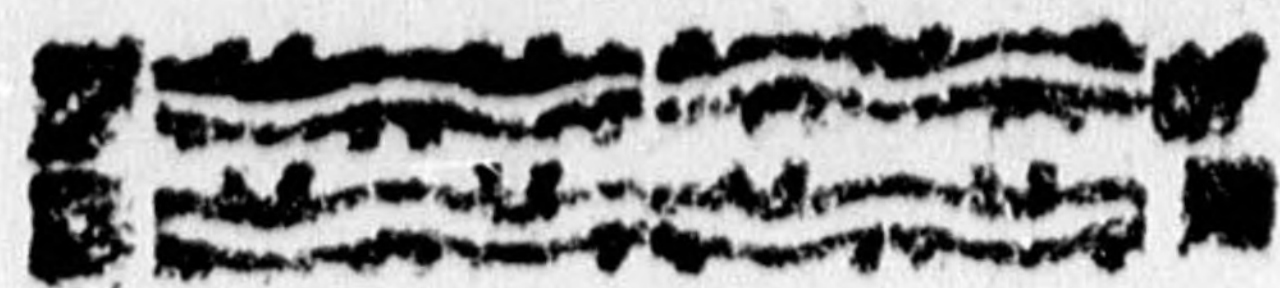
Az *Augusztána* Vallást tartó Atyafiaknak és Há-
zafiaknak *Pesten* tartandó *Synodusokra*, már
rély szerint az Egyházi, rész-izerint pedig a' Külső
és Nemeli Rendből lévők közzül 100 Deputátusok;
nem külömben a' *Helvetziai* Vallást tartók közzül
ugyan annyin *Budán* meg-jelentenek és öszve gyül-
tenek; és a' múlt Tsötörtökön, u. m. tegnap tar-
tották az első Gyülést; mellyről valóságos és rész-
re hajlás nélkül való tudositásokat várunk az itt je-
len lévöktől. Adjon Isten edgyes szivet és bölts ér-
telmet mind a' 2 Gyülekezetnek, hogy ama nagy
érdemü és világos ízemü Tek. *Tászar* Urnak már
közlött józon vélekedései foganatosok lehessenek. —
Quod nova testa capit, id vetterata sapit: az az: a'
mihez szokott *Jantsi*; abban marad *János*. Tegnap
előtt jó reggel 2 óra tályban hozák fel *Budáról*
Bétsbe fegyveres őrizet alatt, amaz élete historiajá-
ról, 's más Könyveiről is majd minden *Europai*
Nemzetek előtt eléggé esméretes *Báró Trenk* Urat:
miért? miért nem? ez után fogjuk meg tudni —
most csak annyit tudunk belöle, hogy 1 Kapitány
és 4 fegyveres Katona hozta *Bétsbe*; mellyet mi-
dön itt meg-értettünk volna, másnap, u. m. tegnap
ez a' Tudositásom érkezik: „*Pest* 13. Sept. *Ked-*
ves Barátom! „ *Mitsoda* fát tett légyen *Bétsben*
ama hires *B. Trenk* a' tűzre, azt én nem tudhatom,
hanem azt bizonyoson irhatom néked, hogy onnan
ide *Pestre* és *Budára* nyomozó Levél érkezvén u-
tánna: hogy a' ki el foghaja 100 arannyokat fogna
nyerni jutalmúl, Sept. 12 dikén innen *Budáról* fegy-
veres Katonák őrizete alatt indittaték *Béts* felé. En-
nek az Urnak fiát a' Király rend kívül Kapitányá-
tette,

tette, magának *Penzioját* 1500 forintra emelte, vele sok kegyelmeit közlötte — ha az ilyen ember is háládatlan, nem tudom mit lehelsen gondolni. „ — Sok felől tudósítatunk, hogy midőn ama nagy és jó szivű néhai Hazafinak Gr. *Károly Antal* Urnak holt tetemeit Hazánkon keresztül vitték, minden Helységek azt, igen nagy tisztelességgel illették, és harang-szóval kélérték ki. Nevezetesen, midőn Sept. 3. dikán a' *Jászszágon* vitték volna ezen testet keresztül, *Jász-Berényből* a' Kerületbéliek egy jó fél mértföldnyire eleibe ki-mentenek, és fegyver 's harang-szó között kisírték-bé nagy pompával *Jász-Berénybe*. Itt tsak addig mulatának vele, mig a' Lovakat ki 's bé fogák; megint meg-szóllalának minden harangok, és hasonló pompával kísírik *Jász-Apátiig*. Hasonló tisztelettel fogadák az *Apátiak*, és ki is kísírik az ő Kerületjeknek határaiból egész tisztelettel; 's mindenek így sohajtanak vala utánna: sok 100-ezereknek használt, 's senkinek sem ártott, nyugodjék tsendesen !!!

A' *Prágai* Koronázásnak hozzászias Historiája mig következő Levelünkbe férhetne, tsak azt jegyezzük-meg, hogy midőn ő Felsége Királyi pompával ment volna bé *Prágába*, és már a' *Prágai* Polgármester *Prága* Vára költsát, egy szép beszéd mellett által-is adta volna a' Felségnek, mingyárt a' *Prágai* és az egész *Tseh* Országi 'Sidók' Deputátusaitól fogadtaték ő Felsége, kik a' 150 ezer forintokkal, mellyeket a' *Tseh* 'Sidók minden Koronázáskor adni szoktanak a' Felségnek, kélzen állanak vala. — A' *Tseh* Státusok minden Koronázás alkalmatosságával 100-ezer forintokat szoktanak adni meg-koronázott Királyoknak úti-költségre, és ezt most-is meg-adván ő Felségének, a' Király el nem vette, hanem mint ügye fogyott szegény Jobbágyoknak édes Attyok, a' *Prágai* és az Országbéli szegények számára ajándékozta, és parantsolt, hogy ezen summának mennél jobban és igazábban lehető ki-olztására a' Státusok *Plánumat* tsinaljanak. Ő Felségének a' maga Jobbágyaihoz való közönséges Kegyel-

meisége és jósága rendkívül való. A' Tsehek most nevezetesen észre vették, hogy II-dik *Leopold* az, a' kinél ők még a' Tseh Országi Királyok Historiájában kegyelmesebb Atyát nem olvastak, és ezt a' több Státusok-is minnyájon észre fogják venni idővel. — A' Ts. Királyi Udvarnál lévő Lengyel Követ azt adta tudtára a' *Varsoi* Udvarnak, hogy a' Pruszszus Király és a' Romai Császár között egymást oltalmazó és egymást soha meg nem bántó kötés tétetett legyen, és arról mind ketten meg-egyeztenek, hogy edgyik-is a' két Udvar között a' Lengyel Infántinnal a' maga Udvarát öszve nem házasítja. — A' Muszka békefégnék előjáró punctumai előbb meg erőltettenek vala allirálsal, mint sem e' felől a' Török Nagy Vezér, vagy H. *Repin* valamit tudtanak volna, vagy pedig a' Közbenjáró Hatalmoságoknak valami e' felől fülekbe juthatott volna; melynek ezt a' rendkívül való történet adják okául: „Éppen ebben az időben a' Muszka hajós Sereg meg-támodván a' *Fekete* tengeren a' Porta hajós Sergét, ezt úgy meg-verte, hogy 43 Török hajók minden készületeikkel és embereikkel edgyütt el égtek és el sűjedtek — és csak 7 Török hajók szabadulhattanak ki a' Muszkák kezéből; és ezt a' hirtelen kötött békefégnék ez okozta; mert külömben a' Porta még-is felső hangon beszélleni meg nem szűnt volna. — — *Szutsó Mihály* tétetett a' Portától Oláh Országi Fejedelemnek, kit egy 2 lófarkú *Kaputsi Basa* és más a'probb dirib darab *Basák* kísirnek *Bukoreftig*, és Sept. 4-dikén érkezett *Bukoreftibe*. — Nagy Oláh Országnak által adására Királyi Biztosúl rendeltetett Gen. B. *Horváth*. — Kiss Oláh Országnak, vagy-is inkább a' *Krájovai* vidék által-adására Gen. B. *Bruklak*; Moldovának által-adására pedig Generál *Mészáros* Ur; és ugyan ezen Urak léfznek a' Ts. Királyi széleknek-is ki-tsináló Királyi Biztosai. — B. *Herbert* még máig-is *Szisztovban* vagyon, noha más Ministerek innen mind el-mentenek. A' békefégnék még némelly a'probb punctumait dolgozza, és várokozik, hogy Konstantiná:

tzinápolyban is az el-kezdődött Peltis szünnyék. — Azt olvassuk az *Erláangi* 's más Német Levelekből, hogy a' halhatatlan II *Josef*' *Adozó Sisztémája*, bizonyosan, a' népnek némely hasznára és könnyebbségre szolgáló változásokkal, be-vitetik Tseh Országba. A' Tseh Státusok F. II. *Leopold* édes Attyoknak ezen szándékára nem tsak örömmel rá állottanak, sőt azt is ígérték, hogy még más könnyebbséget is engednek a' Haza Méheinek, a' Köz népnek; mellyre nézve sokan ugy itélnek, hogy az Udvari Szolgálaton kívül lévő Tseh Gavallérok ennekutánna az Országban a' magok jelságjaikban fognak élni, hogy a' Státusnak annyira meg szorult vérét, a' pénzt megint *Circulátioba* hozhassák. — Azt erősítik sokan, hogy a' *Pillnizsi* Gyűlésben a' fegyveres népnek mind a' 2 részről való meg kisebbítésen kívül — a' Frantziákon való edgyezésen kívül — 's. t., — a' Romai Rorona bizonyosan *Ferentz* fő Hertzeg' számára határozottatott, és a *Pruszszus Sléviának* örökös és tsendes birásában meg erősítettett volna. Igen nagy barátságot és egy más-hoz mutatott sziveséget tapasztaltanak ezen 2 Felségben az itt jelen lévők: Kedves Szomszéd! Kedves Bruder! tsak igy mondattnak egymáshoz szólottaknak lenni. — Azt erősítik, hogy már is rendelés volna, hogy a' Ts. Királyi Német Sergeknel minden Kompánia 40 emberrel kisebbittesék, és tsak azokat a' Katonákat *apfitolják*, kik meg tudják mutatni, hogy otthon meg élhetnek másoknak és a' Hazának terhére való létek nélkül. — A' Felségnek el-menetele előtt minden *Fabrikák* olly kegyelmes Privilegiumat nyertenek, hogy ennekutánna még tsak a' napszámos is, ki valamely *Fabrikába* dolgozik, Katonának ne vitettethessék, annál is inkább a' Legények.

A' Keresztények Társaságához, és az emberiséghez mindeneknél leg illendőbb áldott békeesség!! Azt hírlelik, hogy ez után tsak egy erőszakos Katonája sem léfzen a' mi Felséges Atyánknak, mihelyt ezen áldott békeesség minden felől tökéletessé léfzen.

A' jövő Tavaszra várjuk a' *Porta* Követjét *Béts*-*be*, ki F. Urunknak Ts. Királyi Koronáihoz és páltzáihoz szerentsét fog, Udvara nevében kívánui. — A' Külsőkkel békeségünk lélzen; a' belsőkre nézve pedig az igazságot kiszolgáltató székek fognak a' Státusoktól és a' Fejedelemtől jó lábra állittatni. — Már a' *Bétsi* ujj *Politzia* a' jövő hónapnak kezdetével hivataljához kezd — még 50 Katonákat válogatnak a' mostani *Politzáj* Katonákhoz a' Regimentekből — és a' városi bátorság és igazság, valami *Leopold* alatt *Florentziában*, ugy fog *Bétsben* virágzani. — A' Tudományoknak is gyámolt fog vetni ő Felsége Azt beszéllek, hogy ennekutánna semmi más Nyomtatványoknak *Stempele* nem lélzen, tsak azoknak, mellyek valaki által újra nyomtatataak. Izy a' tudatlanoknak Tudománnyal való Kereskedéseknek vége. Jó éttzakát mások ujjságit újra nyomtató és óltsobban áruló *Typografusok*!! — — Az ujj Tudositások szerint, mellyek *Romából* érkeztenek (Erl. 70 l. 625.) azt olvassuk, hogy a' Pápa minden Keresztény Birodalomokban lévő; ugy nevezett *Fráymaurer* Társaságokat *excommunicált*, és az erről szóló *Bullát* minden *Katholikus* Udvarakhoz, az *Executio* végett elküldötte. Ezen *Bullában* minden zenebonák, minden függetlenségek, minden Papok és vallás megvetése ezen Társaságoknak tulajdonittatnak; és az *Excomunicatio* büntetése alatt tartozik ki-ki ezeket fel-adni. Azt írják és beszéllek, hogy ezen *Bulla* a' mi F. Királyunknak is, el-menetele előtt kezében adattatott volna, mellyet ő Felsége ezen szókkal adott volna vissza: *En az én Státusaimban ennek semmi hasznát nem vehetem.* — Hogy a' sziv ne érezzen, a' világos elme ne lálsan — bajos ezt véghez vinni. A' Haza és tsendesség háboritók, a' Törvényes Fejedelem ellen rugodozók pedig, méltók a' büntetésre.

Külső Országot illető dolgok.

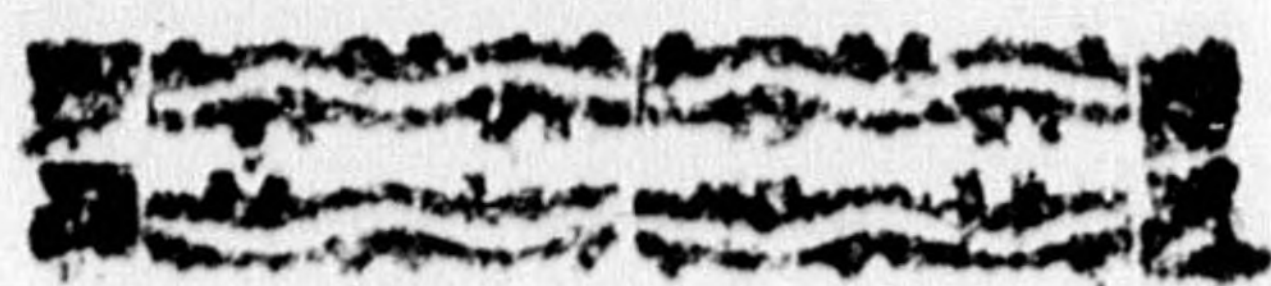
Frantzia Ország. — *A' Frantzia Constitutionnak IV. dik Titulusa. Az Orzágnak közönséges Erőjéről.*

1.) *A' Közönséges Erő* a' Státusnak külső ellenségek ellen való óltalmaztatására, a' rendnek fenntartására, és a' Törvényeknek betöltetésére vagyonszeresztetve. — 2.) Ezen erő, szárazon való és tengeri Sergekből, tulajdonképpen a' belső tsendefésére rendeltetett katonaságból, és végre a' valóságos Polgároknak segittség képpen a' Nemzeti Ör-állók-nak számába bé-iratott fegyver-hordozható fijaiból fog állani. — 3.) *A' Nemzeti Ör-állók* nem okoznak a' Státusban valamelly tulajdonképpen való ujj rendelést; mert ezek tsak magok a' Polgárok fog-nak lenni, kik a' közönséges erőnek szolgálattára fel-kelni fognak. — 4.) *A' Polgárok* pedig Nemzeti Ör-állói Sereggé soha ölzve nem gyülekezhetnek, hanem ha törvényesen meg-hivattatnak és hatalmat vésznek az ölzve sereglésre. — 5.) Ezen tulajdonságokban pedig a' Törvény által organizáltatnak tulajdon-képpen. Az egész Országban tsak egy nemü fenyték alá vagynak vétetve, és az egész Országban tsak egy forma ruhát fognak viselni. Rangjokra és a' Subordinátzióra nézve, tsak a' szolgalat tételnek külömb-külob féle neme téfzen köztök külömbfésége, mely külömbféség is tsak a' szolgalatnak ideje alatt tart. — 6.) *A' Tisztek* meg-határozott időre valófztatnak, az után pedig ugy valófztathatnak más alkalmatofással ismét Tisztekké, ha közemberiféségeknak ideje alatt szolgalatot tettének. Edgyik Tiszt sem vezérelhet pedig nagyobb Serget, hanem tsak egy Distriktus-béli Gárda Serget. — 7.) *A' Közönséges Erőnek* minden Ofztálljai, mellyek a' Státusnak külső ellenségek ellen való bátorságára állittattanak-fel, tsak a' Királynak parantsolat-tyai szerint tehetnek szolgalatot. — 8.) Melly *Lineás Sergeknak* semmi nemü Ofztálljai, az Orzágnak belső részében, törvényes ki-kérettetés nélkül

nem használtathatnak. — — 9.) Ezen *Közönséges Erőnek* semmi némű tagja valamely valóságos Polgárnak házára réá nem mehet, hanem ha valamely Polgári vagy Birói parantsolatnak bé-töltésére, vagy a' *Törvények* által meg-határozott történetekben. — 10.) A' *Közönséges Erőnek* ki-kérhetése a' Polgári Tiszteken fog állani, és a' *Törvény-hozó Test* által meg-határozott régulák szerint mégyen véghez. — 11.) Ha egész Depártmában tanálna támodás esni, ekkor a' Király, a' Ministereknek számadása alatt tartozik, a' rendnek vissza állittatására meg-kivántató *Törvényeknek* bé-töltésére szükséges parantsolatokat ki-adni, de ezen fel-tétel alatt, hogy a' *Törvény-hozó N. Gyűlést* a' dologról azonnal tudósítsa, ha ez egyben gyűlve vagyon, ha pedig nintsen, haladék nélkül tartozik öszve-hivatali.

V-dik Titulus. A' Közönséges Adókról.

1.) A' *Közönséges Adók* minden esztendőkre, a' *Törvény-hozó Test* által határozatnak-meg, és a' következő *Ülésnek* utolsó napjánál tovább nem tarthatnak, hanem ha nyilván való módon meg-újittattak. — 2.) A' *Nemzeti adólságnak* meg-fizetésére, és a' *Civillistának* ki-elégítésére szükséges pénzt semmi ki-fogás alatt meg-tagadni és meg-állítani nem lehet. — 3.) A' *Departmánoknak* főbb és all *Adminisztrátori*, sem valami *Adót* nem rendelhetnek, vagy *Repartitziót*, (az *Adónak* ki-osztását), nem tehetnek, melly a' *Törvény-hozó Test* által meg-határozott időt és summát meg-haladhatná, sem valami bizonyos helyhez szabott költsön summa iránt, melly ezen *Departmán*nak terhére lenne, nem tanátskozhatnak, és ezt meg nem engedhetik, ha a' *Törvény-hozó Test*től erre tellyes hatalmot nem vettének. — — 4.) Az *Adónak* bé-vételét és bé-szolgáltatását az *Exekutiva Hatalom* igazgattya, és ő téfzi-meg az ahoz meg-kivántató parantsolatokat.

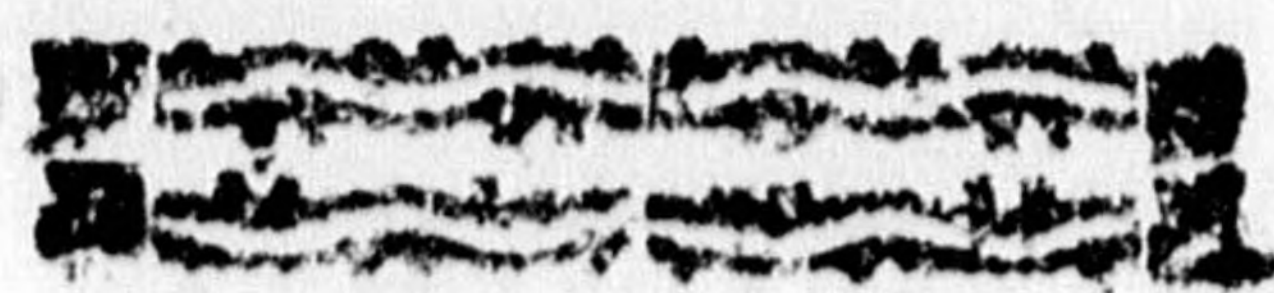
A VI-dik és utolsó Titulus, a' Frantzia Nemzetnek más Nemzetekkel való együtt állását foglalja magában e' következőkben. — A Frantzia Nemzet le-mond minden olyan hadi probákról, mellyeknek Országnyerés lehetne czéllya, és a' maga táborát soha valamelly népnek szabadsága ellen használni nem fogja. — A' Constitutio nem szenved semmi olyan Törvént, melly just adna a' Fő Uralkodónak, az örökös nélkült kihólt Familiák' jószágainak elfoglalására. (*Droit d'aubaine*) Az idegenek, akár legyenek lakosok Frantzia Országban, akár ne, Frantzia vagy pedig idegen, de Frantzia Országban biró meghólt Rokonaiknak örökségeiket elfoglalhattyák, kötések tehetnek az Országban lévő józágaikról, örökségeket szerezhetnek, és mint más Frantzia Polgárok, minden törvényesen szabad módokon bánhatnak józágaikkal. — A' Frantzia Országban lévő idegenek, éppen azon Criminális és polgári Törvényeknek vagynak alája vettetve, mellyeknek a' több Frantzia Polgárok; az ő Személyek, vagyonjok, szorgalmatosságok és Isteni tiszteleteiknek módja is éppen hasonló módon óltalmaztatik a' Törvények által. — A' Frantziáknak *Asiai, Afrikai és Amériikai* Kolonia-béli birtokjaik nintsen ezen Constitutio alá bé foglaltatva. — Semmi némü Hatalomnak, melly ezen Constitutio által tetett-bé, nintsen az a' jussa, hogy ezen Constitutiot egészben, vagy részeiben meg változtathassa. A' Nemzeti-gyűlés ajánlya és bizza ezt a' Törvényhozó Test', a' Király, és a' Birák hivsége alá, az Házi gazdák, Gazdaszszonyok és Anyák vigyázó szorgalmatosságokra, és az ifjú Polgárok szeretetére, és minden Frantziáknak bátor szivűségére. — A' mi illeti azokat a' Nemzeti gyűlés által hozatott Törvényeket, mellyek ezen Constitutioban meg nintsenek, és azokat a' Constitutio előtt már fennvalókat, mellyeket a' N. Gyűlés még el nem törölt, ezeknek bé kell tölteniek mind addig, mig a' N. Gyűlés azokat meg nem másolya, vagy meg nem változtattya. „ — — (*Nevek' a' Constitutiot rendbe szedett és meg - vizsgálta, Commissio tagjainak*).
 Ár.

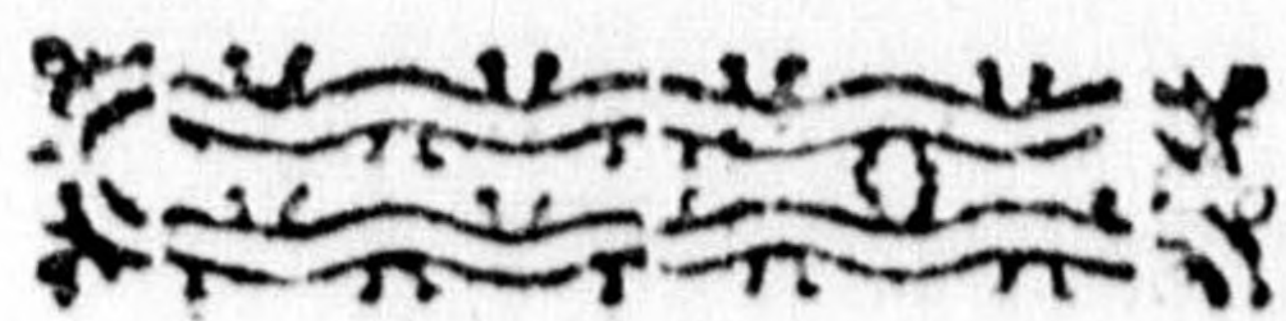
Bárndvé, Lámeth 's. a' t. — Ezen utolsó három Titulusai a' Constitutionnak minden változás nélkül meg hagyattanak azon kívül, hogy az utolsóhoz ezen szavak hozzá adattanak: — „Az idegenek a' Criminális és Polgári Törvények alóli kivételnek. „

Minekutánna ezen Constitutio illyen formálog meg vizsgálattott és helyben hagyattatott volna, Sept. 1 ső napján e' következő tikkellyekből álló Dekretomot hozta iránta a' Nemzeti gyűlés. — „ I.) Hogy egy Deputátzio rendeltésék, mely ezen Constitutionnak Aktáit a' Királynak elejébe terjeszse. — II.) Hogy a' Király oly parantsolatoknak kiadására kérettefsék, mellyek maga őrizetének felállítására, és személlye méltóságának fenn-tartására szükségesek. — III.) Hogy a' Király, ha a' Frantzia népnek örömére a' Constitutionnak Aktáit eltanálya fogadni, azon napnak és azon tzerimoniának meg határozására is kérettefsék, a' melly napon, és a' melly tzerimonia szerint a' Király a' N. Gyűlésnek jelenlétében, magát, a' Constitutio szerint való Királyi méltóságnak el-fogadására, és az ezzel járó kötelelsségeknak bé-töltésére ajánlani szándékoznék. „ — Ezen három tikkellyekből álló Dekretomhoz még ezen tóldalék is hozzá ragasztott, hogy a' N. Gyű és, minek-előtte a' Király elejébe terjesztené a' Constitutiót, tenné egész tzerimonia szerint közönségesse azt, hogy ebben leg kissebbet is meg változtatni, vagy ehez valamit hozzá adni ne lehessen.

Az ujj Nemzeti gyűlésnek tagjai már kezdenek *Párisba* lalsan lalsan meg érkezni, kik minekutánna tellyes számmal meg-érkeznek, a' második Törvény hozó Testet fogják Frantzia Országban formálni. — Midőn a' Nemzeti gyűlés közelebbről azt akarná Artikulusba tenni, hogy a' Frantzia Királyi Familiának tagjai a' valóságos Polgároknak száma között kivételssenek, és ezeknek jussaikkal ne élhessenek, ennek alkalmatossággával egy öklelő Syllogismust terjesztet az *Orléáni* Hertzeg Orátori beszéd

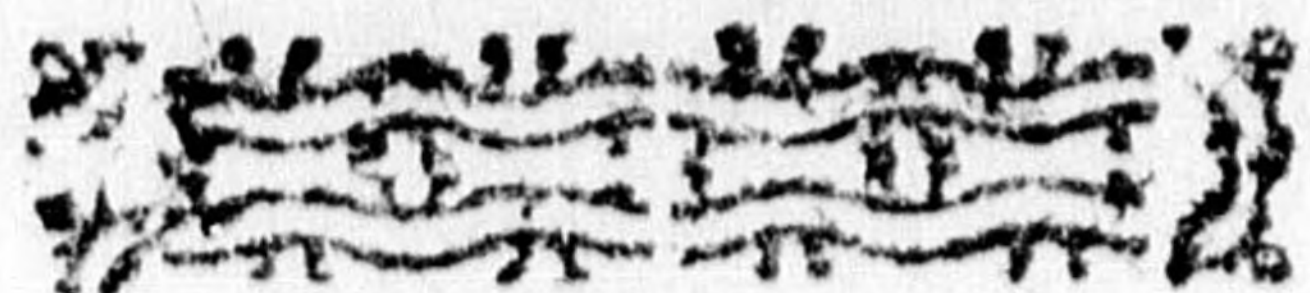
A VI-dik és utolsó Titulus, a' Frantzia Nemzetnek más Nemzetekkel való együtt állását foglalja magában e' következőkben. — A Frantzia Nemzet le-mond minden olyan hadi probákról, mellyeknek Országnyerés lehetne czéllya, és a' maga táborát soha valamelly népnek szabadsága ellen használni nem fogja. — A' Constitutio nem szenved semmi olyan Törvént, melly just adna a' Fő Uralkodónak, az örökös nélkült ki-hólt Familiák' jószágainak el-foglalására. (*Droit d'aubaine*) Az idegenek, akár legyenek lakosok Frantzia Országban, akár ne, Frantzia vagy pedig idegen, de Frantzia Országban biró meg hólt Rokonaiknak örökségeiket el-foglalhattya, kötések tehetnek az Országban lévő józágaikról, örökségeket szerezhetnek, és mint más Frantzia Polgárok, minden törvényesen szabad módokon bánhatnak józágaikkal. — A' Frantzia Országban lévő idegenek, éppen azon Criminális és polgári Törvényeknek vagynak alája vettetve, mellyeknek a' több Frantzia Polgárok; az ő Személyek, vagyonok, szorgalmatosságok és Isteni tiszteleteiknek módja is éppen hasonló módon általmaztatik a' Törvények által. — A' Frantziáknak *Asiai, Afrikai és Amériikai* Kolonia-béli birtokjaik nintsen ezen Constitutio alá bé foglaltatva. — Semmi némü Hatalomnak, melly ezen Constitutio által tetett-bé, nintsen az a' jussa, hogy ezen Constitutiot egészben, vagy részeiben meg változtathassa. A' Nemzeti-gyűlés ajánlya és bizza ezt a' Törvényhozó Test', a' Király, és a' Birák hivsége alá, az Házi gazdák, Gazdaszszonyok és Anyák vigyázó szorgalmatosságokra, és az ifjú Polgárok szeretetére, és minden Frantziáknak bátor szivűségére. — A' mi illeti azokat a' Nemzeti gyűlés által hozatott Törvényeket, mellyek ezen Constitutioban meg nintsenek, és azokat a' Constitutio előtt már fennvalókat, mellyeket a' N. Gyűlésmég el nem törölt, ezeknek bé kell tölteniek mind addig, mig a' N. Gyűlés azokat meg nem másolya, vagy meg nem változtattya. „ — — (*Nevek' a' Constitutiot rendbe szedett és meg-visgált, Commissio tagjainak*).

Bárndvé, Lámeth 's. a' t. — Ezen utolsó három Titulusai a' Constitutionnak minden változás nélkül meg hagyattanak azon kívül, hogy az utolsóhoz ezen szavak hozzá adattanak: — „Az idegenek a' Criminális és Polgári Törvények alól kivétetnek. „

Minekutánna ezen Constitutio illyen formálog meg vizsgálattott és helyben hagyattatott volna, Sept. 1 ső napján e' következendő tikkellyekből álló Dekretomot hozta iránta a' Nemzeti gyűlés. — I.) Hogy egy Deputátzio rendeltésék, mely ezen Constitutionnak Aktáit a' Királynak elejébe terjeszse. — II.) Hogy a' Király oly parantsolatoknak kiadására kérettefsék, mellyek maga őrizetének felállítására, és személlye méltóságának fenn-tartására szükségesek. — III.) Hogy a' Király, ha a' Frantzia népnek örömére a' Constitutionnak Aktáit eltanálya fogadni, azon napnak és azon tzerimoniának meg határozására is kérettefsék, a' melly napon, és a' melly tzerimonia szerint a' Király a' N. Gyűlésnek jelenlétében, magát, a' Constitutio szerint való Királyi méltóságnak el-fogadására, és az ezzel járó köteleltségeknék bétöltésére ajánlani szándékoznék. „ — Ezen három tikkellyekből álló Dekretomhoz még ezen tóldalék is hozzá ragasztott, hogy a' N. Gyű és, minek-előtte a' Király elejébe terjesztené a' Constitutiót, tenné egész tzerimonia szerint közönségessé azt, hogy ebben legkisebbet is meg változtatni, vagy ehez valamit hozzáadni ne lehessen.

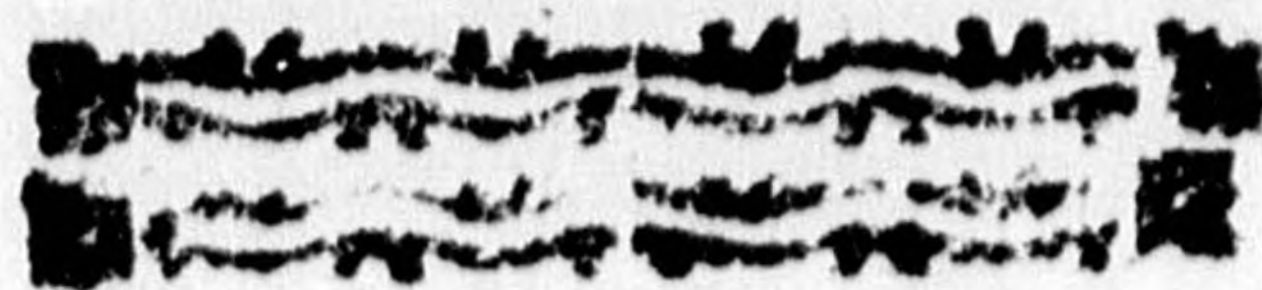
Az ujj Nemzeti gyűlésnek tagjai már kezdenek *Párisba* lassan lassan meg érkezni, kik minekutánna tellyes számmal meg érkeznék, a' második Törvény hozó Testet fogják Frantzia Országban formálni. — Midőn a' Nemzeti gyűlés közelebbről azt akarná Artikulusba tenni, hogy a' Frantzia Királyi Familiának tagjai a' valóságos Polgároknak száma között kivételsenek, és ezeknek jussaikkal ne élhessenek, ennek akalmatossággával egy öklelő Syllogismust terjesztet az *Orléáni* Hertzeg Orátori be-

széd formájában a' N. Gyűlés elejébe, melynek némely fontosabb ki-fejezései meg-érdemlik az olvasást. — Uraim! — *igy szoll ezen Hertzeg* — egy szóm vagyon azon Artikulusra nézve, mellyet a' tanátskozás végett fel-vettetek. Előbb tsak azt említem, hogy ezen Artikulust ez előtt egy néhány napokkal önnön ti magatok már vissza vetettétek. De továbbá, meg nem foszthattjátok a' Királyi Familiának tagjait a' Polgári tulajdonságoktól, akár hasznára légyenek ezek a' Király Rokoninak, akár károkra. Az első esetre nézve nem foszthattjátok meg őket a' Polgárságtól; mert már egy Artikulusban meg-határoztátok, hogy semmi némű Individuumnak az Országban másokat ki-rekesztő jussa ne legyen. Ha kárára volna a' Királyi Rokonoknak a' Polgárság, ugy se törölhetnétek ki őket a' Polgároknek laistromából; mert mind azokat, kik Frantzia Országban Frantzia atyáktól születettek, Frantzia Polgároknak lenni ki-hirdettétek. Már pedig a' Frantzia Királynak Rokoni, Frantzia atyáktól születettek. Továbbá azt akartátok, hogy valami kevés fel-tételek alatt minden ember Frantzia Polgárrá lehessen. De hát a' Frantzia Király Rokonit nem tartjátok embereknek? Artikulusba tettétek azt is, hogy valaki a' maga Polgári tulajdonságát, tsak arról lett önként való lemondása által, vagy pedig valami bűnös tselekedetért való meg-itéltetése miatt veszesse el. Ebből a' tekintetből sem veszhetem tehát el Polgári tulajdonságomat, hanem ha önként mondtam le rólla, vagy pedig ha Királyi Familiából szármozni nállatok annyit tézzen, mint bűnt (Criment) tselekedni. Vagy talám[?] azt állítjátok, hogy lehet valaki Polgár, a' nélkül hogy foglalatosságaira nézve-is (active) az legyen: de minekelötte valaki ezen tsuda forma ki-fogással élhetne, annak előre meg-kellene magyarázni, mi módon neveztethek az Polgárnak, a' kinek semmi némű esetben Polgári jussával élni szabad nem volna s. a' t. Végre ha tsak ugyan meg-állana a' Nemzeti gyűlés ezen tzeállába, ő (az Orléáni Hertzeg)

tzeg) kézzebb fogna lenni a' Koronához való jusza nélkül, mint Polgári jus nélkül el lenni. „ — Ezen dolog hozzás vetélkedésre szolgáltatót alkalmaztóságot. Vóltanak olyanok, kik ugy feleltek ezen beszédre, hogy *Orléáni Uramnak* nem lehetne sem magának, sem maradékainak nevében, a' Koronához való juszáról lemondani. Sokan nem jó neven vették az *Orléáni Hertzege* nevezett helyett, az *Orléán Urami* nevezetet: de ha a' Polgári nevezet tettik, tsak tetsék az *Urami* nevezet-is. Végre ezen Artikulus is azon megiszorításokkal, mellyekről a' fellyebb való Kurir emlékezett vólt, bétetett: az az, hogy a' Királynak Rokoni a' valóságos Polgároknak juszaival élhessenek, és tsak azokra a' hivatalokra ne tétethessenek, mellyeknek valóstása a' néptől fog függeni, és ne neveztesse nek *Orléáni, Condei, Artésiai* 's a' többi Hertzegeknek, hanem Frantzia Printzeknek, hozzá tétetvén a' Printzi nevezethez *Henrikk, Lajos,* 's. a' többi, tsak Keresztség béli nevezetek.

Portugallia. — Ugy mutattyák a' Portugalliai előre tétetett készületek, hogy itt sem egészen vagnak a' Státusok a' Frantzia tüz ellen bátorságban. Itt is füstölgeni láttatik az a' tapló, mellynek lánggal égő tüze Frantzia Országot, 2 esztendők alatt, tsak nem mint a' legkeményebb tüz az aranyot megisztálta. Melly lobbanó tüznek még szikrájában lehető megállítására éppen azon Edictumot tette az Udvar az idegenek iránt közönségessé, mellyet a' Spanyol Udvar valamint előbbször közönségessé tétetett vólt, ugy kevés idő múlva vissza vonni leg-egészségesebbnek tartotta. Ezen Edictum szerint minden Portugalliában lakó vagy mulató idegenek, hivségeket a' Királyhoz és az Ország Törvényeihez esküvésekkel ajánlani, és született hazájokhoz való minden függéseikről lemondani kéntelenítettnek. — Az idő fogja megmutatni mi némi következése lészzen ezen kemény Királlyi Edictumnak itt is.

Spanyol Ország. — Az *Algiri Dáj* valójában véghez vitte a' *Spanyolokhoz* viseltető jó indulat-tyából, hogy a' *Maskara-béli Maurusok Dájja* a' *Spanyoloknak Orén* nevü városokat, mellyet már egy néhány hónapoktól fogva iszonyú vér-ontások között bé-venni próbált, az ostrom aloll fel-szabadította. — Valamillyen örvendetes hír vólt pedig ez a' *Spanyol Király* fülében, éppen olly szomorú postája érkezett ugyan akkor a' *Marokkoi Madritban* mulató Követnek, melly szerint ennek azonnal oda kellett *Madritot* hagyni, és a' *Marokkoi Tsászárnak* nevében, a' *Spanyol Udvarral* eddig vólt minden szövetkezéseket félbe szakasztván, ezen Udvar ellen formalis hadat kellett ki hirdetni. — A' *Marokkoi Tsászár* azt kívánja a' *Spanyol Királytól*, hogy ha békelséget akar, *Granata* városát engedje által: ezen kívül engedjen néki még egy más ki kötő helyet is a' *Föld közép tengere* partyán, és fizessen néki a' békelség fejébe 5 Millio Piásterket.

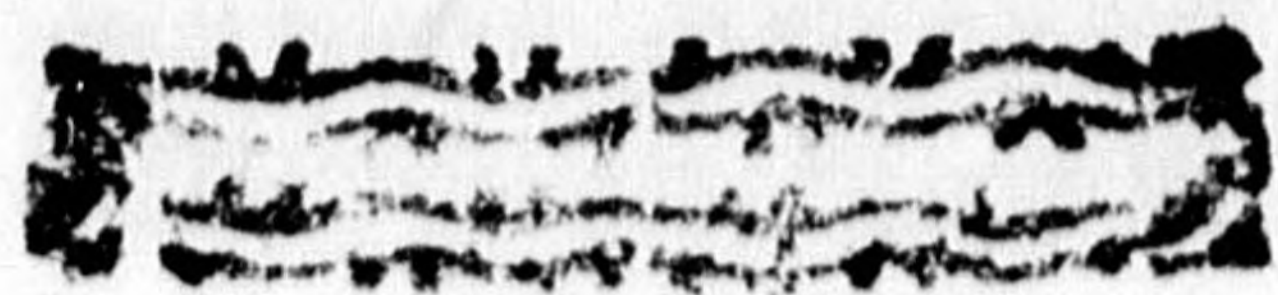
A' Pruszszia és Austria közt való egyezésnek nevezetesebb punktumai,

A' *Politikusok*' meg nem szenteltetett és a' dolgoknak ki nyomozása után tsak melíszéről vakoskodó szemeknek látása szerint, e' következők tartatnak ezen *Kötés*' punktumainak lenni. — —

1.) A' *Lengyeleknek* uj *Constitutiojok* gárántéroztatik ezen fel tétel alatt, ha ők *Thorn* és *Dántzka* városait a' *Pruszszusnak* önként által engedik. — —

2.) *Leopold* és *Fridrikh Vilhelm*, magokat a' *Német Orzági Constitutionnak* óltalmazására, és a' támadható *Revolutzioknak* meg gátlására költsönösön kötelezik. — 3.) Azon történetben, ha *Frantzia Ország* maga ellen a' háborunak tüzet fel fogná gerjeszteni, *Pruszszia* 24 ezer embert fog ki állítani ellene. —

4.) *Pruszszia* nem áll ellene annak, hogy *Austriai Belgium* *Baváriával* fel-tseréltsék: így szintén *Austria* sem fogja ellenzeni *felső és alsó Lausnitznak* a' *Báyráthi* és *Anspachi* Fejedelemségekkel való fel tseré-

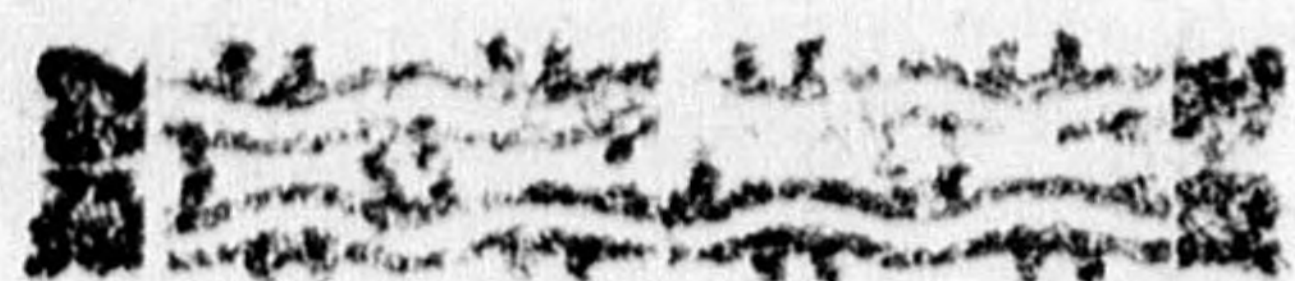
tserélését. (Ezen tseréknek véghez vihetésére tzelőző szorgalmatos munkát, a' Monakhiumi Levelek is igaznak lenni erőlsitik.) — 5) Austria 200 ezerre, Pruszszia pedig 150 ezerre fogja a' maga fegyveres népjeinek számát le vinni. — Még valami Papi Fejedelemségeknek világiakká való tételeikről is mondják némellyek, hogy lett volna ezen Kötésben gondoskodás: de erről és még több punktuokról nem tudhatunk most semmit.

Páris. — Itt a' múlt *Lajos* napja az eddig szokásban volt musika szovaknak hangzása nélkül igen nagy tsendességben, és tsak a' templomokban innepeltetett meg. Ezen napon a' Királyi lak helynek minden ajtai bé-záratva tartattanak, és a' vigyázaton lévő fegyvereseknek száma megvala ket-tőztetve. A' Királyné kéntelenített az ezen innep napon szokásban lévő tsókot a' Nemzeti ör-állóknak jelenlétekben adni a' Királynak, kik tsak egy szem-pillantásig is magokra edgyütt nem hagyatának.

A' Mahumed Birodalmából. — Innen azt írják, hogy az Arabsoznak egy 50 ezerből álló pusztító Serge a' Törökök' Szentekszentére Mékkára rá-ütven, ennek minden gazdagságait el pusztította és ennek leg főbb Fejedelmét le-tévén, a' maga netn-zetéből tett mást helyébe. Minden Caravának és Pilgrim Sergek bizonyos távolságnyira meg-állapo-dódván, ezen sz. hely felé még tsak közelíteni sem mérnek — fő a' feje a' *Divánnak*.

A' *Pétersburgban* lévő Nemes Kadétok Akadé-miája' kertjében, olly zab-tő nőtt ezen esztendőben egy magról, melly 170 kalászokat hajtott, 's azok-ból száz húszat meg-is érlelt, a' mellyekben lévő magok' számát mintegy 6000 re lehet tenni. Ezen bámúlásra méltó plántát, a' szabad Oekonomiai Társaság' természeti ritkaságai közzé adta a' Ns Kadétok' Elöljárója Gr. *Anhalt*, ki egyszersmind Elöl-ülője mostan az említett Társaságnak is.

Azt írja a' *Monakhiumi Ujság*, hogy a' Szent *Bertalan*' Templomában Romában, a' B. Szűznek

egy új Képe tétetett ki közönséges tisztelet tárgyául nem régiben illy nevezettel: *Jóság' Anyja*. Olly sok tisztelői voltak ezen Képnek, hogy telides teli volt a' Templom egész nap-estig; sőt minekutánna bé-zárattak a' Templom ajtajai, még akkor sem volt szünetete a' könyörgésnek. De bezzeg lettek is száma nélkül való tsudák, a' mellyek nagy kintset hajtottak bé a' Szentegyháznak.

Erdélyben a' Sárkányi erdön bizonyos Tolvajak. — A' mint egy *Kolosvárról* érkezett Levelekből értjük meg tartóztattak külömbkülömbféle útzokat, azok között két Katona Tisztet, 's egy Póstát is; hanem minden Embert szabadon bocsátottak, tsak hogy ürellebben, és könnyebb szerrel, mint érkezett volt. Ölzve találkoztak azok, *Hermann* és *Milius* nevezetű két Tanátsbéli Urakkal is, kik éppen az Ország Gyűléséről mentek volt haza. Az igaz, hogy a' velek 's rajtok lévő holmijeket mind el vették; de életeket tsak ugyan meg hagyták, 's még egyéb veszteségek eránt is kívánták tsendesíteni, így okoskodván előttök: „*Mi tudjuk, kik legyenek az Urak; de itt mi vagyunk ám most az Urak.*” Bátorságokat nyilván ki mutatták az által, hogy egy közzülök mindjárt fel vonta ott hevennyiben a' *Milius* Ur' nadrágját, 's még a' szegény *Milius* Ur'ral gomboltatta bé, mivelhogy német nadrág volt, 's nem igen értett hozzá. — Azt is meg mutattatták magoknak, hogy' kell az órával bánni.

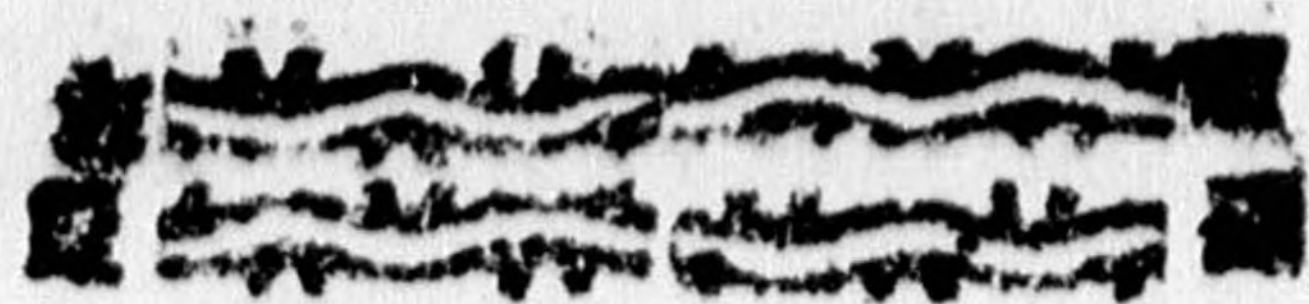
Tsernovitzból ezt írják: — „Egy Konstantzinaápolyból Juliusnak 29. dikén költ Levél érkezett ide, egy itten lévő Kereskedőnek, melly által az adatik ennek tudtára, hogy innen lehetetlen ez úttal tsak leg-kissebb Portékát-is küldeni; mert a' ki még itt egészséges, az az ablakán sem mér ki nézni, olly szörnyű Pestis vagy on Konstantzinaápolyban. Ezen Levelet a' Kerületbéli Hivatal a' Guberniumnak *Lembergbe* azonnal fel-küldötte, hogy ezen a' részen minden-féle vigyázások meg-tétetnének. „ — Ezen Pestis annyira el-hatalmozott a' Muzsákánál.

is már, hogy naponként nagy számmal költöznek ki a' Világból. — „ Az itten lévő *Lévener* Regimentje mégyen *Rahatinba* Gallitziába, a' Gárnizon *Mántovába*. Az *Erdödy* és *Barkó* Húszárok minden órán mennek keresztül régi szállásokra. — Moldovában ki hirdettetett, hogy a' kik magokat a' Tsázi óltalam alá kívánnyák vonni, bátran átköltözhetnek. — „ Hertzeg *Potemkin* már megérkezett *Jászba*, és olly rendelést tett egész *Moldovában*, hogy minden Sergek itt telelhesenek. *Batosánba* bé is szállottanak immár 20 ezer ujjanon érkezett Rékluták. — Boldog időben esett a' mi Törökkel való békeféségünk!! — — A' *Vétsey* Húszár Serge Horváth Országból Gallitziába mégyen.

A' F. Udvari készületek 19 dikben visszsa indulnak Prágából; F. Urunk 24-dikben indul ki onnan. — A' *Bresánvilé* Sergében volt Kapitány *Scholterer*, ki a' Török fogságból visszsa-jött, Májor lett, és 800 frt *Pensioval* nyugodalmat nyert. — A' *Zeschvitz* Sergénél Oberflájd. *Marghieri* Obersterséggel nyugszik. Májor G. *Pálfy* Oberflájdinánt lett, és az *Erdödi* Sereg volt 2 Májora *Hakelmüller* ezen *Vasas* Seregnél első Májor lett.

Tudományi Dolgok. Kolosvárról, következő tzimü új könyvek érkeztek közelébb hozzánk: — *Erdélyi Magyar Nyelv' mivelő Társaság*. 8-ad rét. 39. oldal. — Ezen Munkátskában, újjabb elmélkedését közli ama' fáradhatatlan igyekezetü tudós Hazafi T. *Aranka György* Úr, a' Magyar Nyelvmivelő Társaságról. — Ezen nagy reménységü Társaság, két Szakasz Munkát szándékozik próbául ki adni az első elztendőben. Eggyik Szakaszt ugyan a' jövő 1792-diki új elztendőre; másikat pedig az említett 1792-dik elzt. Augusztusára. Mindenik Szakasz mintegy tiz tiz árkusokból fog állani. Két R. forinttal lehet reájok előre fizetni. — 10 árkosból álló könyv 2 farinton igen drága, és tsak nem hallatlan drága. Itt ugyan

ki ki a' közönséges jora, és nem tsupán tsak azon 10 árkusból álló könyvetskére adja a' 2 farintot, de alkalmasint esmervén a' könyv-vásárloknak sokaságát, igen kevelsen léfznek ollyonak tartok tölle, kik ezért 2 forintal előre fizellenek, 's ha a' Könyv világságra jő, 3 nap alatt egy *Posonyi* vagy *Pesti* Typografus újra nyomtatván 14 Krajtzárokon; mert ezis elég ára, több nyomtatványokat fog el-adni belölle. A' drága Tudománnyal nálunk még most nem sokra megyünk — így itél *Szatsvay*.

Imago Inclytæ in Transylvania Nationis Siculicæ Historico Politica. Ex probatissimis Historiis, & cumprimis Legibus Patriis, atque Comitiorum Decretis, sive Articulis Diætalibus, adumbrata. Auctore Josepho Benkö, Societatis Scientiarum Batavo-Harlemensis Membro. Cibinii & Claudiopoli, typis Martini Hochmeister Dicast. Typogr. & Bibliop. privil. anno 1791. kis 8 ad rében, 88 oldal.

Relationes ad suam Majestatem, aliæque Correspondentiæ Sac. Statuum & Ordinum Trium Nationum Principatus Transilvanicæ, Partiumque eidem reapplicatarum. E' Comitii Anno 1790. & 1791. Claudiopoli celebratis. Claudiopoli ex Typographia Episcopali. Nagy negyed rében, 120 oldal.

Pesten, ezek jöttek nem régiben világ eleibe:

De Gente Croviaca Hungaricæ Regum Stirpis Arpadianæ Haereditario Successionis Juri non adversa. Differuit Martinus Schwartzner. Pessini, typis Matth. Trattner 1791. 8 rét. 64. 61.

Szent-Jóbi Szabó László' Költeményes Munkái. Pesten nyomtatott Trattner betűvel 1791. 8 rét. 121. oldal. — Ezen Munkátskánál még szebb és természetibb Magyar verseket az idén nem olvastunk. Rövidek benne a dolgok; de egy betüsintsbenne agyvelő nélkül.

Költ Bétsben Septembernek 16 dikán 1791.